

Λόγοι αθανασίας πλήρεις: Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος (Φώτης Κόντογλου)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαρτίου 12, 2011

12 Μαρτίου

Θάγραφα σήμερα απάνω σε κάποιο άλλο θέμα, που να μην είναι θρησκευτικό. Αλλά πήρα πολλά γράμματα και τηλεφωνήματα από αναγνώστες της "Ελευθερίας" που εκφράζουν τη ζωντανή επιθυμία τους να διαβάσουν περισσότερα σχετικά με τους Ορθοδόξους Πατέρας και τα συγγράμματά τους, επειδή δε βρίσκουν πουθενά τέτοια πνευματική τροφή. Λοιπόν, άλλαξα σκοπό και θα γράψω για τον άγιο Συμεών το Νέο Θεολόγο.

Αληθινά. Ανύποπτοι είναι όσοι δεν γευθήκανε απ' αυτή την αθάνατη βρύση, θέλω να πω από τους λόγους των αγίων Πατέρων, που πολλοί τα έχουνε για παπαδίστικες φλυαρίες.

Οι λόγοι του αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου διαβάζονται στην Ευρώπη σήμερα περισσότερο από κάθε άλλο πατερικό βιβλίο, απ' όσα μεταφραστήκανε σε ξένες γλώσσες, όπως έγραψα προ λίγες μέρες. Τούτος ο άγιος έχει κάποια χάρη να κάνει χειροπιαστά τα πιο άπιαστα και τα πιο βαθειά μυστήρια της θρησκείας. Σαν να σου τα δείχνει, ο μακάριος, με το δάχτυλό του, επειδή αξιώθηκε να ζη μέσα στο ανέκφραστο Φως του Χριστού, όντας ακόμα μέσα στο σώμα.

Θάγραφα σήμερα απάνω σε κάποιο άλλο θέμα, που να μην είναι θρησκευτικό. Αλλά πήρα πολλά γράμματα και τηλεφωνήματα από αναγνώστες της "Ελευθερίας" που εκφράζουν τη ζωντανή επιθυμία τους να διαβάσουν περισσότερα σχετικά με τους Ορθοδόξους Πατέρας και τα συγγράμματά τους, επειδή δε βρίσκουν πουθενά τέτοια πνευματική τροφή. Λοιπόν, άλλαξα σκοπό και θα γράψω για τον άγιο Συμεών το Νέο Θεολόγο.

Αληθινά. Ανύποπτοι είναι όσοι δεν γευθήκανε απ' αυτή την αθάνατη βρύση, θέλω να πω από τους λόγους των αγίων Πατέρων, που πολλοί τα έχουνε για παπαδίστικες φλυαρίες.

Οι λόγοι του αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου διαβάζονται στην Ευρώπη σήμερα περισσότερο από κάθε άλλο πατερικό βιβλίο, απ' όσα μεταφραστήκανε σε ξένες γλώσσες, όπως έγραψα προ λίγες μέρες. Τούτος ο άγιος έχει κάποια χάρη να κάνει χειροπιαστά τα πιο άπιαστα και τα πιο βαθειά μυστήρια της θρησκείας. Σαν να σου τα δείχνει, ο μακάριος, με το δάχτυλό του, επειδή αξιώθηκε να ζη μέσα στο

ανέκφραστο Φως του Χριστού, όντας ακόμα μέσα στο σώμα.

Γεννήθηκε στην Παφλαγονία, που βρίσκεται στη Μικρά Ασία, κατά το μέρος της Μαύρης Θάλασσας, από γονέους που είχανε τον τρόπο τους. Κ' επειδή ένας θεός του είχε μεγάλο αξίωμα στο παλάτι, τον στείλανε στην Πόλη κοντά του, να μάθη γράμματα και να μπη στη θέση του αργότερα. Μα ο Συμεών δεν ήθελε να μάθη πολλά γράμματα, γιατί τα νόμιζε ανώφελα, κι' ολοένα συναναστρεφότανε με καλόγερους και με φτωχούς ερημίτες, που κατεβαίνανε στην Πόλη και τριγυρνούσανε σαν τους ντερβισάδες. Σ' αυτούς εύρισκε αυτό που ποθούσε.

Σαν μεγάλωσε λίγο, πήγε κ' έγινε μοναχός στο μοναστήρι του Στουδίου, υποταχτικός σ' έναν άγιον γέροντα, που τον λέγανε και κείνον Συμεών, και κείνος τον κυβερνούσε με αυστηρότητα. Εκεί, ζώντας σαν άσαρκος άγγελος, έφταξε σε υψηλά μέτρα που προφανερώνανε ποιος ήθελε να κατασταθή στο τέλος. Συνήθιζε να κλείνεται μέσα σε μια μικρή εκκλησία που είχε ένα σεντούκι γεμάτο κόκκαλα. Κ' εκεί έκανε την προσευχή του.

Στο μεταξύ, ο πατέρας του πήγε στο μοναστήρι να τον πάρη, και τον παρακαλούσε με δάκρυα να πάγη μαζί του, πλην ο Συμεών δεν θέλησε, κ' έκανε χαρτί να μοιράση ο πατέρας του στους φτωχούς το μερίδιό του, κι' αυτός απόμεινε στο μοναστήρι, και περίσσεψε τη σκληραγωγία του κορμιού του, και την υπακοή του στον πνευματικό πατέρα του, μην έχοντας ολότελα θέλημα δικό του. Και τόση αφοσίωση είχε στο γέροντά του, ώστε δεν υπήρχε πράγμα που να του παραγγείλη και να μην το κάνη, ακόμα κι' αν του έλεγε να πέση στη θάλασσα. Το γέροντά του τον σεβότανε σαν άγιο, όπως κ' ήτανε άγιος, και μετά το θάνατό του έγραψε γι' αυτόν ακολουθία και ύμνους, κ' έδωσε σ' έναν αγιογράφο να ζωγραφίση την εικόνα του, και την έβαλε στην εκκλησία με καντήλι, και γιόρταζε την ημέρα της κοιμήσεώς του.

Γι' αυτή την τιμή που έκανε στο γέροντα Συμεών, ετράβηξε πολλά βάσανα, εξορίες και μαρτύρια και κατατρεγμούς από κάποιους δεσποτάδες υποκριτές κι' άπιστους, που τον λέγανε αγράμματον, αυτοί οι γραμματισμένοι, όπως και σήμερα κάποιοι θεολόγοι σπουδασμένοι στις Ευρώπας καταφρονούνε τους απλούς κι' αγράμματους καλόγερους.

Σε τούτο το μεταξύ, ο πατέρας του δεν ησύχασε, κ' έβαλε κάθε μέσον να τον ξεκαλογερέψη και να τον πάρη να τον παντρέψη. Βλέποντας ο γέρο Συμεών πως δεν εύρισκε ησυχία ο μαθητής του, τον πήγε σ' ένα άλλο μοναστήρι, του αγίου Μάμαντος, και τον παράδωσε στον ηγούμενο Αντώνιο, ξακουσμένον για την αρετήν του. Εκεί μέσα γίνηκε ο τύπος κ' υπογραμμός της μοναχικής πολιτείας, και με τον καιρό τον χειροτονήσανε ιερέα, και σαν πέθανε ο Αντώνιος, τον εκλέξανε οι αδελφοί ηγούμενο, που όποτε λειτουργούσε, βλέπανε το άγιο Πνεύμα σαν φωτιά να κατεβαίνη στο κεφάλι του. Αυτό το φρικτό σημείο το βλέπανε επί σαρανταοχτώ χρόνια.

Αλλά, με όλη την αγιότητα που είχε, βρεθήκανε άνθρωποι ασεβέστατοι που τον βασάνισαν με κάθε τρόπο, βρίζοντάς τον και λέγοντας πως είναι υποκριτής και κατηγορώντας τον πως έκανε άγιο το γέροντά του και τον γιόρταζε. Κι' ο μακάριος Συμεών τους συγχωρούσε, αλλά μαζί τους πολεμούσε με τα πνευματικά όπλα.

Η ζωή του στάθηκε γεμάτη από πειρασμούς και διωγμούς, και για να την εκθέση κανένας καταλεπτώς δεν φθάνει όχι μονάχα τούτη η στενή λωρίδα του χαρτιού που έχω, αλλά βιβλίο ολόκληρο. Για να συντομέσω λοιπόν, θα βάλω παρακάτω μοναχά κάποια σπουδαία περιστατικά που δείχνουν την αγιότητά του και που τα έγραψε ο άγιος μαθητής του Νικήτας Στηθάτος.

Ο άγιος Συμεών είχε ένα καλογεροπαίδι που το λέγανε Νικηφόρο, και που το είχε αναθρέψει ο ίδιος. Αυτός ο Νικηφόρος διηγήθηκε στον Νικήτα κάποια θαύματα, με την απλότητα που είχε, στη διάνοια και στη γλώσσα. "Με αγαπούσε, λέγει, ο γέροντάς μου τόσο πολύ, που δεν άφηνε κανέναν άλλον, παρεκτός από εμένα, ν' απομείνη μαζί του στο κελλί του. Ή γιατί ήμουν άκακος, ή γιατί τον υπηρετούσα στα γηρατιά του, ή από οικονομία Θεού για να φανερωθούνε τα έργα του. Καθώς λοιπόν εκειτόμουνα, μια νύχτα, σε μια γωνιά του κελλιού, σαν να με ξύπνησε κάποιος, και βλέπω ένα θέαμα φοβερό. Κοντά στη σκεπή του κελλιού ήτανε κρεμασμένη μια εικόνα της Θεοτόκου που τη λένε Δέηση, και μπροστά της έκαιγε ένα καντήλι. Λοιπόν, αντίκρυ σ' αυτή την εικόνα, ως τέσσερες πήχεις ψηλότερα από τη γη, είδα τον Άγιο που στεκότανε στον αέρα, κ' είχε τα χέρια του ανασηκωμένα, και προσευχότανε, λάμποντας ολόκληρος σαν το φως. Κ' εγώ, βλέποντας αυτά, από το φόβο μου χώθηκα μέσα στο σκέπασμά μου και σκεπάσθηκα κατακούκουλα. Κι' αφού ξημέρωσε, διηγήθηκα στον Άγιο κρυφά αυτό που είδα. Κι' ο Άγιος αναστέναξε και μου παράγγειλε να μην το πω σε κανέναν".

Άλλη μια φορά ξαναείδε το ίδιο θαύμα, λίγο πριν από το θάνατο του αγίου: "Επειδή λοιπόν ήλθε ο καιρός του θανάτου του, εκείτετον ο μακάριος από κακή δυσεντερία, βασανιζόμενος πολλές μέρες, δίχως να μπορή να σαλέψη μόνος του, αν δεν τον γυρίζαμε εμείς από το ένα κι' από το άλλο μέρος. Ενώ βρισκότανε σ' αυτήν την κατάσταση, μου παράγγειλε ν' απομείνω μοναχός μαζί του.

Μια νύχτα λοιπόν, που κοιμόμουνα ξαπλωμένος απάνω σ' ένα σεντούκι, σαν να με σκούνητηξε κάποιος, και ξύπνησα, και βλέπω εκείνον τον μακάριο, που πριν από λίγη ώρα τον είχαμε γυρίσει, να στέκεται στον αγέρα ως τέσσερες πήχεις απάνω από τη γη και να προσεύχεται. Και θυμούμενος την πρώτη φορά που τον είχα δη έτσι, θαύμαζα την αγιότητά του, συλλογιζόμενος πως αυτός, που δεν μπορούσε να σαλέψη, πως σηκώθηκε απ' το στρώμα, κ' ενώ φορούσε σώμα βαρύ, στεκότανε στον αγέρα. Κ' έτσι αποκοιμήθηκα, και πάλι ξύπνησα, και τον βλέπω πως έπεσε στο κρεβάτι του και σκεπάσθηκε μόνος του.

Σαν ξημέρωσε του το φανέρωσα, και μου έκανε δεσμό να μην το πω σε κανέναν πριν από το θάνατό του".

Αυτός ο Άγιος, που πολεμήθηκε πολύ στη ζωή του από τους κακούς ανθρώπους, και περιφρονήθηκε σαν αγράμματος από τους σπουδασμένους του καιρού του, τιμήθηκε και ζωντανός, αλλά περισσότερο μετά το θάνατό του, που έλαμψε με τα συγγράμματά του και φώτισε τις ψυχές των ανθρώπων, και ονομάστηκε Νέος Θεολόγος, κατά το λόγο του προφήτη που λέγει "και εν καιρώ επισκοπής αυτών αναλάμψουσι και ως σπινθήρες εν καλάμη διαδραμούνται".

Κ' εσύ, όποιος κι' αν είσαι, στοχάσου τα μυστήρια του Θεού: Εκείνος ο φτωχός και καταφρονεμένος καλόγερος, που έζησε στα 1000 μ.Χ., δηλαδή 900 χρόνια πριν από μας, αφού διαβάστηκε με δίψα από μυριάδες ανθρώπους του καιρού του, έσχισε σαν πύρινο μετέωρο, αυτούς τους 9 αιώνες, που καταβροχθίσανε και ρίξανε στο βάραθρο της λησμονιάς μυριάδες ανθρώπους που πολλοί απ' αυτούς νομίζανε πως θα μείνουνε αθάνατοι, κ' έφταξε ως τον καιρό τον δικό μας, φωτοβόλος κι' άφθαρτος σαν ήλιος, για να δώσει ζωή και ελπίδα στους σημερινούς ανθρώπους, που τον βρήκανε ψάχνοντας, σαν νάναι ο πιο πολύτιμος κι' αθάνατος θησαυρός.

Σήμερα, σε καιρό που η αμαρτωλή ζωή, που ζούνε οι άνθρωποι, παράλυσε σχεδόν όλες τις πνευματικές δυνάμεις που έβαλε ο Θεός μέσα στον άνθρωπο, και τον έκανε να κολλήσει στα κτηνώδη πάθη και να παραδοθή σύμψυχος στον Μαμωνά, σήμερα τρέχουνε ένα πλήθος ψυχές να πιούνε από το αστείρευτο κι' αθάνατο νερό που αναβρύζει από τα λόγια του αγίου Συμεών, και που είναι δροσερώτατο, μ' όλο που η πηγή απ' όπου βγαίνει βρίσκεται 1000 χρόνια μακριά από μας, μέσα στο σκοτάδι του καιρού.

Τα αγιασμένα βιβλία του διαβάζονται με δίψα σε κάθε χώρα, και θα διαβάζονται ολοένα και περισσότερο, σε γλώσσες που αγωνιζόμαστε εμείς να μεταφράσουμε τα γραψίματά μας, που θα τα θάψη μεθαύριο η λησμονιά, μ' όλους τους νεωτερισμούς και τις δυσκολονόητες και περίπλοκες θεωρίες μας.

Γιατί όλα αυτά που γράφουμε εμείς, φιλοσοφίες, λογοτεχνίες, επιστημονικές θεωρίες, βγαίνουνε από τον υλικό νου μας, "τον νουν της σαρκός μας", όπως τον λέγει ο απόστολος Παύλος, και γι' αυτό έχουνε το θάνατο μέσα τους, ενώ ό,τι έγραψε ο άγιος Συμεών είναι "αθανασίας πλήρες".

(από το "Γίγαντες ταπεινοί", Ακρίτας 2000)

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού")